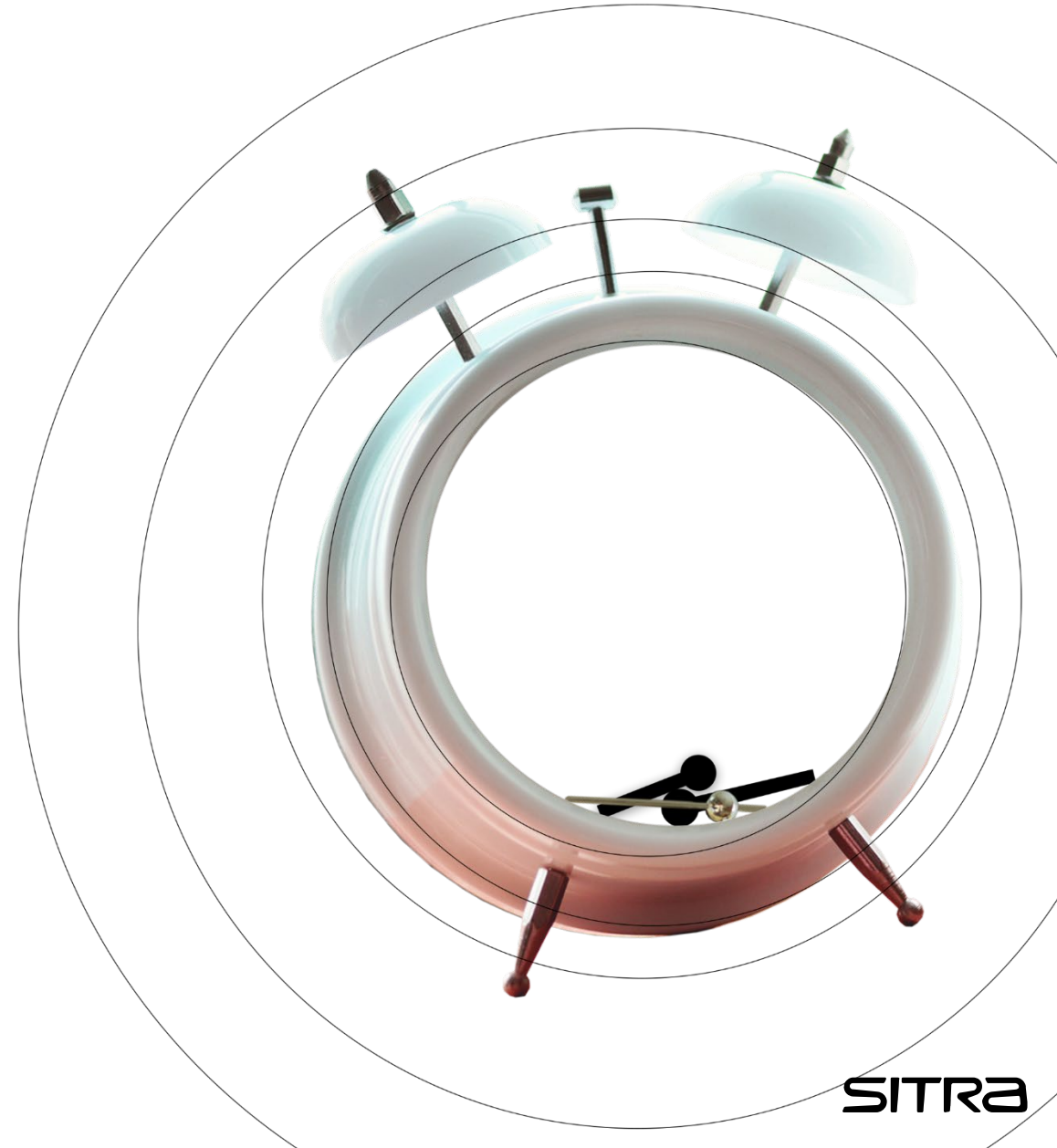

Suomen talouden kohtalonkysymykset tulevaisuudessa

Atte Jääskeläinen, yliasiamies, Sitra

Hallituksen kehysriihi

15.4.2024

**Suomi on näivettymisen tiellä.
Tarvitsemme investointeja
tulevaisuuteen.**

Tuottava pääomakanta

Kiinteä pääoma
Aineeton pääoma

Ilma, ilmasto, tuuli

Metsät, maaperä,
kasvit

Mineraalit

Vesi

Eläimet

Mikrobit

**Luonto-
pääoma**

**Inhimillinen
pääoma**

Syntyvyys

Nuorten
hyvinvointi

Maahanmuutto

Koulutus- ja
osaamistaso

Terveys

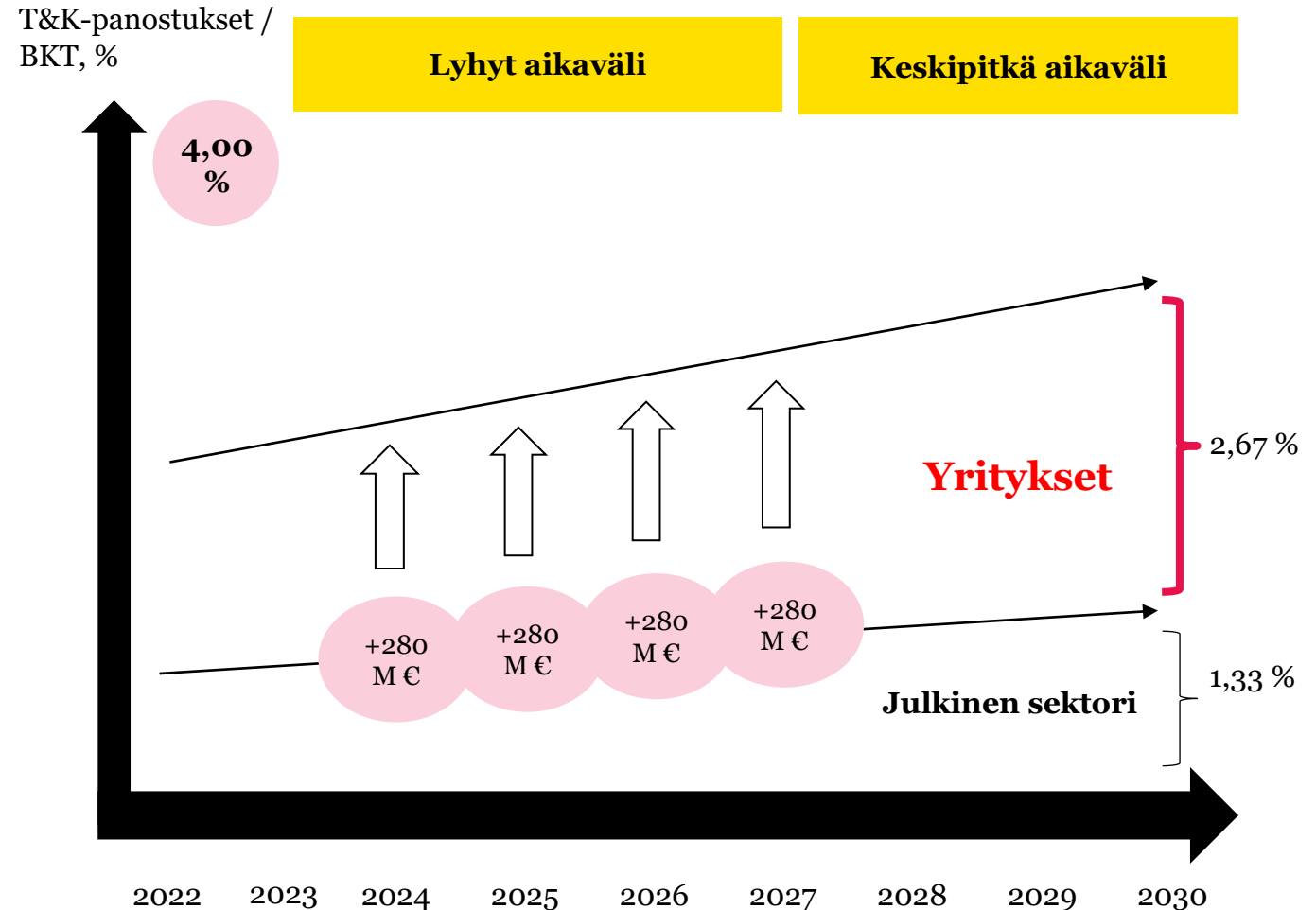
Ruotsi kasvaa yritysten aineettomilla investoinneilla

2008–2022	Suomi vs Ruotsi -vertailu
Investointien rakenne	Suomi investoi Ruotsia vähemmän sekä aineettomiin hyödykkeisiin että koneisiin ja laitteisiin
Yritysten investointien osuus BKT:sta	12 % vs. keskimäärin 20 %
Yritysten investointien kasvuvauhti	Supistunut Suomessa, lisääntynyt Ruotsissa yli 40 %
Aineettomat investoinnit	Supistuivat Suomessa sekä koko talouden tasolla että yrityksissä. Yritysten T&K-investointien pudotus Suomessa on erityisen suuri.
Pääoman käyttö työpanosta kohti	Ruotsissa käytössä selvästi enemmän sekä aineellista että aineetonta pääomaa työpanosta kohti.

Lähde: Johnny Åkerholmin taustaselvitys Sitralle, 2024

Panostuspäätös T&K:hon tarvitsee rinnalleen:

- TKI-investointien kohdentamisen **korkean arvonlisän** tuotantoon
- **Strategisia valintoja** innovaatio-, teollisuus- ja teknologiapolitiikassa
- **Vaikuttavuudesta** kiinnostuneen kulttuurin korkeakouluissa
- Yrittäjämäistä asennetta, **kaupallista osaamista** ja kasvuhalua
- Ymmärryksen **aineettoman pääoman** arvoa luovasta vaikutuksesta

Radikaali panostus puhtaaseen siirtymään

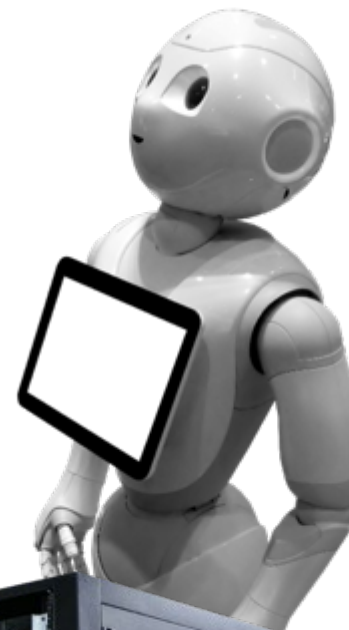
- Puhtaassa siirtymässä ja energiajärjestelmän uudistamisessa valtavat mahdollisuudet kasvuun:
 - IEA: viime vuona **maailmanlaajuisesti 1700 mrd dollarin investoinnit** puhtaaseen energiaan.
 - **Suomi:** EK:n hankeikkunassa **259 mrd euron investoinnit vuoteen 2035**
- Rohkeat ja radikaalit investoinnit puhtaaseen siirtymään luovat **pitkäaikaista kasvua**
- **Kiertotalouden** ytimessä tuotteiden ja palveluiden arvonlisän nosto
 - Valmistaminen vaatii korkeaa osaamista
- **Inhimillisen pääoman kehittämistä** tulee suunnata puhtaan siirtymän tueksi

Data ja tekoäly uudistamaan terveydenhuollon toimintamalleja

770 miljoonan euron säästö vuosittaisissa sotekuluissa

1300 lääkärin ja 5000 hoitajan työpanos vapautuisi hoivaan

Datasta voimaa sote-järjestelmään, Sitra 2023

Ongelma: yleistyneet kansansairaudet

Krooniset kansansairaudet (allergia, astma, diabetes...) ja mielenterveysongelmat

- Suorat sote-kustannukset: arviolta yli 3,5 mrd euroa / vuosi
- Epäsuorat (työkyvyn ja tuottavuuden menetykset): arviolta yli 12 mrd euroa / vuosi

Yleistyneet merkittävästi 50 vuoden aikana
Ihmisten kosketus luontoon oleellisesti heikentynyt

Ratkaisu: luonto kansanterveyden työkaluksi

Luontokosketuksen vahvistaminen todennettu toimivaksi keinoksi ehkäistä ja hoitaa immuunivälitteisiä ja mielenterveyden sairauksia.

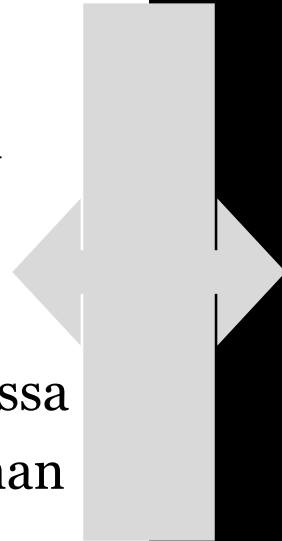
- Kansallinen luontoterveysohjelma keinoksi kroonisten kansansairauksien taklaamiseen?
- Kansallinen allergiaohjelma (2008-2018) näyttänyt suuntaa

Alustava asiantuntija-arvio:
Yli 400 milj. euron
vuotuinen kustannussäästö
mahdollinen

**On välttämätöntä
investoida myös ihmisiin.**

Inhimillinen pääoma

- **Keitä täällä on:** Väestöpolitiikka, syntyvyys, talouskasvua tukeva maahanmuuttopolitiikka
- **Osaaminen ja kyky toimia:** Tulevaisuuden koulutusjärjestelmä? Miten luoda huippuosaamista? Miten vaikutamme ihmisten hyvinvointiin?
- Miten **TKI-järjestelmää** tulisi uudistaa, jotta saamme yritykset investoimaan TKI-toimintaan Suomessa
- Miten varmistamme osaavan työvoiman tarjonnalla, että innovaatiot tulevat käyttöön ja **hyödyttävät nimenomaan Suomea?**

Uudet teknologiat

- Miten Suomi kykenisi soveltamaan **uusia teknologioita** niin, että tästä syntyisi **tuottavuutta ja kasvua** – ja uusia investointeja näihin teknologioihin?
- Rohkeat ja radikaalit investoinnit **kestävyyssiirtymään** mahdollistavat kasvua pitkällä aikajänteellä.
- Suomella mahdollisuuksia **luontopääoman** kestäväen käytön lisäämiseen – esimerkiksi harvinaiset metallit? Tuulivoiman potentiaali!
- **Julkisen sektorin** tehostaminen, erityisesti **tekoälyn ja datan** paremman käytön avulla. Tavoite: puolet terveydenhuollon budjetista ennaltaehkäisyyn 2030 mennessä!

**Uudistuva Sitra
haluaa auttaa Suomea ratkomaan
tärkeimpiä kohtalonkysymyksiä.**

”Rahaston tavoitteena on edistää Suomen vakaata ja tasapainoista kehitystä, **talouden** määrällistä ja laadullista **kasvua** sekä **kansainvälistä kilpailukykyä** ja yhteistyötä toimimalla erityisesti sellaisten hankkeiden toteuttamiseksi, jotka vaikuttavat kansantalouden voimavarojen käyttöä tehostavasti tai tutkimuksen ja koulutuksen tasoa kohottavasti taikka jotka selvittävät **tulevaisuuden kehitysvaihtoehtoja.**”

*Laki Suomen itsenäisyyden
juhlarahastosta 717/1990*

**HYVÄÄ
HUOMIESTA,
SUOMI!**

